

Atticist Lexicography: Selected Entries and Documentary Texts

(1) ἰκεσία ≠ ἰκετεία

Phryn. Ecl. 3 ἰκεσία· καὶ τοῦτο ἀδόκιμον, ἰκετεία δὲ λέγε.

Phryn. Praep. S. 77,1 ἰκετεία (Thuc. saepius)· διὰ τοῦ τ, οὐ διὰ τοῦ σ. ἰκεσίους μέν(τοι) λιτὰς καὶ λόγους ἰκεσίους.

Antiatt. 1 2 ἰκετεῖαν· ἀντὶ τοῦ ἰκεσίαν. Θουκουδίδης γ' (3.67.3).

ἰκετεία

Draft petition of Sarapion to the (female) twins Taous and Taues; UPZ I 46 (Katochoi of the Serapeion archive); Memphis, Egypt; 162–61 BCE (ll. 16–25)

(*hand 1*) δεόμεθά σου μετ' εἰκετείας, | καθότι [οὐ] διαλείπεις [ἡ]μῶν ἀντιλαμβανόμενος, | καὶ ἐν [τού]τοις βοιη[θ]ὸν γενόμενον ἀνακαλεσά|μενον [Ψι]νταῖν τὸν ἐπιστάτην τῶν ἱερῶν | ἐπανα[γκ]άσαι ἀποδοῦναι ἡμῖν παραχρῆμα τὰς | ὀφειλομ[έν]ας ἡμῖν τοῦ ιη καὶ ιθ (ἔτους) ὀλύρης | ἀρτάβας ρξ \(\(*hand 2*) καὶ τὴν ἐκ τοῦ Ἀσκληπίου σύνταξιν διαλογισαμένους./ (*hand 1*) κομισάμεναι γὰρ ταύτας λειτουργήσομεν | διὰ σὲ πρ[ο]θύμως ἐν τῷ ἱερῷ. | εὐτύχει.

Petition of Petaus to Alexandros; P. Polit. Iud. 2 (Politeuma of the Jews archive); Herakleopolites, Egypt; c. 135 BCE

Ἀλεξάνδρῳ πολιτάρχῃ καὶ τῷ | πολιτεύματι | παρὰ Πέταυτος τοῦ Φιλίππου | Ἰουδαίου τοῦ συνεχομένου | ἐν τῇ φυλακῇ. ἐπεὶ | **τυγχάνω**¹ καταξίως | νενουθετημέγος, | καὶ πείραν φυλακῆς | εἰληφὸς ἰκανὰς τε | ἡμέρας κατεφθαρ|μένος ὢν ἐπὶ ξένης, | κοῦκ ἔχων τὰ ἀναγκαῖα, | ἀξιῶ δεόμενος μεθ' **ἰκε|τείας** μὴ ὑπεριδέξιν με | ἀλλ' ἐὰν φαίνηται ἀντιλαβο|μένους μου συντάξαι | ἀνακαλέσασθαί με ἐκ τῆς | [φυλακῆς —] *traces*

¹ See note to **τετ[ύ]χηκα** in *Petition from Aurelius Heron to Flavius Abinnaeus* below.

Jewish(?) Epitaph with prayer for divine vengeance; *I.Délos 2532 = CIJ 725; SIG³ 1181; Delos (Rheneia); II–I BCE*

ἐπικαλοῦμαι καὶ ἀξιῶ τὸν θεὸν τὸν | ὕψιστον τὸν κύριον τῶν πνευμάτων | καὶ πάσης
σαρκός, ἐπὶ τοὺς δόλῳ φονεύσαντας ἢ φαρμακεύσαντας τὴν τα|λαίπωρον | ἄωρον
Ἑράκλεαν, ἐχχέαν|τας αὐτῆς τὸ ἀναίτιον αἷμα ἀδί|κως, ἵνα οὕτως γένηται τοῖς
φονεύ|σασιν αὐτὴν ἢ φαρμακεύσασιν καὶ | τοῖς τέκνοις αὐτῶν, κύριε ὁ πάντα ἐ|φορῶν
καὶ οἱ ἄγγελοι θεοῦ, ᾧ πᾶσα ψυ|χὴ ἐν τῇ σήμερον ἡμέρῃ ταπεινοῦτα[ι] | μεθ' ἱκετείας
ἵνα ἐγδικήσης τὸ αἷμα τὸ ἀ|ναίτιον ζητήσεις καὶ τὴν ταχίστην.

ἱκεσία

Petition to a *Praeses*; *P. Oxy. VI 904; Oxyrhynchus, Egypt; 450–499 CE (ll. 5–10)*

τούτων δὲ ὅλων ἐκτὸς γεγένηται | καὶ παρορῶν με τὸν ἄθλιον καθ' ἐκάστην ἡμέραν
μετεωριζ[ό]μενον σχοινίοις καὶ πληγαῖς κατακοπτόμενον κατὰ τὸ σῶμα, μὴ
κεκτημένον μὴ ἀδελφὸν μὴ συγγενῆ μὴ | υἱὸν δυνάμενον ἅμα μοι συνπαθῖν, ὡς λοιπὸν
εἰς αὐτὸ τὸ τῆς σωτηρίας πνεῦμα δυστυχῖν με. ὅθεν τὰς ἱκεσίας προσφέρω τῇ ὑμετέρᾳ
ἐξουσίᾳ ὥστε ἐμὲ μὲν ἐλευθερωθῆναι | τὰς τοιαύτας (= τῆς τοιαύτης) λειτουργεῖ[α]ς,
[τὸν] δὲ [πρω]τότυπον καταναγκάζεσθαι ἢ δι' ἑαυτοῦ ἢ διὰ οἴουδήποτε προσώπου τὴν
τοιαύτην λειτουργίαν ἐξανύσαι, ἐμοῦ ἀποταξαμένου καὶ μὴ | δυναμένου [μηδαμῶς
ὑπομένειν τ]ὴν τοιαύτην ἀπαρέτητον καὶ φορτικωτάτην λειτουργίαν, ἵνα κἀγὼ τούτου
τυχὼν εὐχαριστήσω² ταῖς ἀκλεινεῖς (=ἀκλινέσι) ἀκοαῖς τῆς ὑμετέρας | ἐξουσίας,
μεγαλο[πρεπέστατε ἡμῶν ἡγ]εμὸν κύριε.

² See (3) εὐχαριστεῖν ≠ χάριν οἶδα/ἔχω below.

(2) μέχρις/ἄχρις ≠ μέχρι/ἄχρι

Phryn. Ecl. 6 μέχρις καὶ ἄχρις σὺν τῷ σ ἀδόκιμα· μέχρι δὲ καὶ ἄχρι λέγε.

Moer. τ 17 τέως Ἀττικοί· ἕως ἢ μέχρι Ἑλληνες.

Philet. 69 ἄχρι καὶ μέχρι ἄνευ τοῦ σ· τὸ δὲ σὺν τῷ σ ἰωνικόν.

μέχρις/ἄχρις

Letter of Plousia to Syros; SB XVI 125689; Alexandria, Egypt; II CE

Πλουσία τῷ Σύρῳ ἀδελφῷ χαί[ρειν]. | τὸ προσκύνημά σου ποιῶ παρὰ [τῷ] | κυρίῳ Σαράπιδι καὶ τοῖς συγ[νάοις] | θεοῖς, μαθοῦσα ὅτι ἐρρωσαι θε[οῖς πᾶ]σιν εὐχαρίστησα.³ ἐρεῖς δὲ Παρ[. . .] | ὅτι τῷ τὸ ἐπιστολίδιον ἐνεγ[κόντι] | πολλὰ ἐποιήσαμεν ὥσπερ [τὸν βίον] | αὐτοῦ λαβεῖ[ν] μέχρις οὗ ἄ[ν] ἔλθης | πρὸς ἡμᾶς, ἐὰν δὲ μή σοι δ[οκῆ] ἐλ[θ]θῆν σημίᾳ ἡμῖν πέμψο[ν ἐπεὶ ἐ]μείναμεν ἐν τῷ πολέμῳ κ[. . .]ματα τῶν εἰς τὴν κέλλαν. κ[αὶ μα]θ[οῦ]σα ἀκριβῶς ὅτι ἔρρωσαι ἀμεριμνήσ[ω]. | ἔτι δὲ καὶ τοῦτό σε παρακαλῶ, ἀδελφε, | [.] [. .] [.] [—]

Petition from Aurelius Heron to Flavius Abinnaeus; P. Abinn. 55 (Abinnaeus archive) Arsinoites, Egypt; 351 CE

Φλαουίῳ Ἀβιν[ν]έῳ ἐξ ἀποπροτηκτῶρων ἐπάρχῳ | εἵλης κάστρων Διονυσιάδος, παρὰ Αὐρηλίου | Ἑρωνο[ς] διάκω[ν]ος ἀπὸ κόμης Βερνικεΐδος τοῦ αὐτοῦ | νομοῦ χαίρειν. εἰ μὴ ὑπῆρχεν ἡμεῖν ἢ τῶν | νόμων ἀλήθεια πάλαι δ' ἂν ὑπὸ τῶν κακούργων | ἀναιλούμεθα. Εὐπορος τοίνυν υἱὸς Ἑρμείᾳ | ἀπὸ κόμης Φιλαγρεΐδος τοῦ αὐτοῦ νομοῦ | ἐσύλησέν με ἔνδον⁴ τῆς οἰκείας, ἐπιβάς | ληστρικοῦ τρόπῳ, καὶ πᾶσαν τὴν ἐσθητὴν | συνελάβετο καὶ ἐ[ί]ς τὸ ἴδιον ἀνεστιλατω (=ἀνεστεύλατο) μέχρις | δ[ε]υ[ρ]ω, δυναμ[έν]ου μου καὶ τ[ὰ]ς ἀποδίξει[ς] [ποι]εῖν | ὡς τούτου τήνδε τὴν κ[α]κουργίαν πε[ρ]ποιημένου. | διὸ ἀξ[ι]ῶ, πραιπόσιται κ[ύ]ριε, ἀπραγμῶνος | ἂ ἀφήρπασέν μου

³ *Ibid.*

⁴ **Phryn. Ecl. 99** ἔνδον εἰσέρχομαι βάρβαρον· ἔνδον γάρ ἐστι καὶ ἔνδον εἰμὶ δόκιμον. δεῖ οὖν εἶσω παρέρχομαι λέγειν. ἔσω δὲ διατρίβω οὐκ ἐρεῖς, ἀλλ' ἔνδον διατρίβω.

‘I go ἔνδον [within] is barbarous; for “he is ἔνδον” and “I am ἔνδον” are approved. One must say “I pass εἶσω” [inside]. But you shall not say “I spend time ἔσω,” but “I spend time ἔνδον”. (tr. Lee, *The Atticist Grammarians*, 2013)

[π]αρασχεθῆναί μοι· διάκων γὰρ | **τετ[ύ]χηκα**⁵ τῆς κ[αθ]ολικῆς ἐκ[λ]ησίας. καὶ τούτου
| τυχὼν εἰσαεῖν σοι **εὐχαριστήσω**.⁶ διευτύχει. | [μετὰ τῆ]ν ὑπαταίαν Φλ(αουίων)
Σεργίου καὶ Νειγρεινιαῦ/οῦ/ | τῶ[ν λαμπροτά]των, Μεχεῖρ ιζ.

Letter of Judas to his father and wife; P. Oxy. XLVI 3314; Oxyrhynchus, Egypt; IV CE

κυρίῳ μου πατρὶ Ἰωσῆ καὶ τῇ συμβίῳ μου | Μαρία Ἰούδας. | προηγουμένως εὐχομαι τῇ
θία προνοία | περὶ τῆς ὑμῶν ὀλοκληρίας ἵνα καὶ ὑγιαίνοντας | ὑμᾶς ἀπολάβω. πάν οὖν
ποίησον, κυρία μου | ἀδελφή, πέμψον μοι τὸν ἀδελφόν σου, ἐπιδὴ | εἰς νόσον περιέπεσα
ἀπὸ πτώματος ἵππου. | μέλλοντός μου γὰρ στραφῆναι εἰς ἄλλο μέρος, | οὐ δύναμαι ἀφ'
ἑμαυτοῦ, εἰ μὴ ἄλλοι δύο ἄνθρωποι | ἀντιστρέψωσίν με καὶ **μέχρις** ποτηρίου | ὕδα[το]ς
οὐκ ἔχω τὸν ἐπιδίδο{υ}ντά μοι. | βοήθησον οὖν, κυρία μου ἀδελφή. σπουδαῖόν σοι |
γενέσθω ὅπως τὸ τάχος πέμψης μοι, ὡς | προεῖπον, τὸν ἀδελφόν σου. εἰς τὰς τοιαύτας
| γὰρ ἀνάγκας εὐρίσκονται οἱ ἴδιοι τοῦ ἀνθρώπου. | ἵνα οὖν καὶ σοὶ παραβοηθήσης μοι
τῷ ὄντι | ἐπὶ ξένης καὶ ἐν νόσῳ ὄντι. καὶ πλοῖον | ἐπεζήτησα ἐνβῆναι καὶ οὐχ εὔρον τὸν
| ἐπιζητοῦντά μοι. ἐν τῇ γὰρ Βαβυλῶνεί εἰμεί. | προσαγορεύω τὴν θυγατέρα μου καὶ
πάν|τας τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς κατ' ὄνομα.

Letter of Titianus to his sister(?); PSI VIII 299; Oxyrhynchus, Egypt; 275–299 CE

τῇ κυρία [ἀ]δελφῇ Τιτιανὸς εὖ πρᾶτ'τειν. | τυχὼν τ[οῦ ἀ]νερχομένου πρὸς ὑμᾶς
προήχθην | γράψαι σοι τὰ συμβάντα μοι ὅτι κατεσχέθην | νόσῳ ἐπὶ πολὺ \ . / ὡς μὴ
δύνασθαι μηδὲ σαλεύεσθαι. | ὡς δ' ἐκουφίσθη μοι ἡ νόσος, ἐπύθετό μοι ὁ ὀφθαλμὸς
καὶ τραχώματα ἔσχον καὶ δεινὰ | πέπονθα ἔτι τε καὶ ἕτερα μ[έρ]η τοῦ σώματος | ὡς καὶ
ἐπὶ τομῆν ἤκειν μ[ε] ὀλίγου, ἀλλὰ θεῶ χά|ρις. ὁ δὲ πατήρ μου **[[μέχρι]** \ . / {τ[ο]ύτου},
δι' ὃν καὶ νο|σῶν παρ[έ]μεινα **[[μέχρι]** \ . / τοῦ[τ]ου], νοσεῖ· καὶ δι' αὐτὸν | ἔτι ἐνταῦθά
εἰμι. μακροψ[ύ]χ[ε]ι οὖν, ἀδελφή, **ἄχρεις** | οὐ ἂν με θεὸς εὐοδώσῃ [πρὸς] ὑμᾶς. καὶ

⁵ **Phryn. Ecl. 242** τυγχάνω· καὶ τούτῳ προσεκτέον· οἱ γὰρ ἀμελεῖς οὕτω λέγουσιν· “φίλος σοι τυγχάνω, ἐχθρὸς μοι τυγχάνεις”, δεῖ δὲ τῷ ῥήματι τὸ ὦν προστιθέσθαι, “φίλος μοι τυγχάνεις ὦν, ἐχθρὸς μοι τυγχάνεις ὦν”. οὕτω γὰρ οἱ ἀρχαῖοι ἐχρήσαντο.

‘τυγχάνω [I happen to be/ I am]: one must also pay attention to this; for careless speakers say “τυγχάνω a friend to you [I am your friend], τυγχάνεις an enemy to me [you are my enemy]”, but one must add the [participle] ὦν to the verb, “τυγχάνεις ὦν a friend to me [you are my friend], τυγχάνεις ὦν an enemy to me [you are my enemy]”. For the ancients used it like this.’

⁶ See (3) εὐχαριστεῖν ≠ χάριν οἶδα/ἔχω (Phryn. Ecl. 10).

συνε|χῶς τούτου ἔνεκεν ε[ύ]χομαι τ]ῷ θεῷ ἕως οὗ ἂν με | **πάλιν**⁷ πρὸς ὑμᾶς εὐοδώση.
καὶ συνε|χῶς τούτου ἔνεκεν ε[ύ]χομαι τ]ῷ θεῷ ἕως οὗ ἂν με | **πάλιν** πρὸς ὑμᾶς εὐοδώση.
ἐνόσησαν δὲ πάν|τες οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν, ἢ τε μήτηρ καὶ τὰ παιδί|α πάντα, ὡς μηδὲ ἔχειν
ἡμᾶς ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ | τὰ πάντα συνεχῶς τοῦ θεοῦ δέε[σ]θαι. καὶ αὐτὸς | δὲ πειρωμαι,
ἐπὶ πλοίου εὐπορηθῶ, καταλα|βεῖν ὑμᾶς. **ἀσπά|ζεται**⁸ ὑμᾶς ὁ κύριός μου | πατήρ καὶ ἡ
μήτηρ, **ἀσπάζο|ν/ται** ὑμᾶς οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν πάντες, **ἀσ[π]άζομαι** τὸν κύρι[όν] μου
[ἀδελφὸ(?)ν] καὶ [. κ]αὶ Κυρίλλαν | [—]

μέχρι/ἄχρι

Petition of Menandros to the king; P. Lond. VII 2039 (Zenon archive); Arsinoites, Egypt; 263–29 BCE

βασιλ(ε)ῖ Πτολεμαίωι χαίρειν Μένανδρος τῆς ἐπιγονῆς. ἀδικ[ο]ῦ|μαι ὑπὸ
Διονυσοδώρου τῶν κληρούχων. αἰτησαμένου γάρ μου | τόπον ἔρημον Πετοσίριν τὸν
σταθμοδότην κατωικοδόμησα | ἐμαυτῷ ο(ἰ)κίαν. προσελθόντος δέ μοι καὶ ἀξιώσαντος
Διονυσοδώρου | ἀντὶ ἐνοικίου (δραχμᾶς) β εἰς ἐνιαυτόν, **ἄχρι ἡμην**⁹ ἐν ἀγρῶι παρὰ
Ἀββιλαοῦν (=Ἀμβιλιάωι) | ὡν αὐτῷ τὸν κλῆρον, κ[α]τ[ω]ικοδόμει μοι τὴν οἰκ[ί]αν
| κύκλωι κ(α)ταγνούς μου τὴν ἐρη[μί]αν τύπτων ἐγβάλλει [καὶ ἀπὸ ταύτης]/. ἐπ(ε)ῖ δ'
ἐπέσ[χο]ν, ο(ἰ)κ ἔ|χων τὸν παραστησάμενόν μοι, ἄ[λλ]ην οἰκίαν ὠικοδόμησα
[ἐμαυτ]ῷ, | αὐτὸς ἐγβάλλει με τύπτων \κ[αὶ ἀπὸ] ταύτης/ φά[μεν]ος παρὰ Ζήνωνος
ἔχει[ν] τὸν | τόπον ἅπαν(τα), ἐν τῇ κρῖς(ε)ῖ εἰς . . [όμε]νος πρὸς με ἐπὶ Νέστου. δέομαι
οὔν | σου, εἰ καὶ σοι δοκεῖ, διακούσαί μου ἵ[ν]α μὴ καταδυνασστευθῶ (ὑ)πὸ
Διο|νυσοδώρου. | εὐτύ[χει].

⁷ **Phryn. Ecl. 247** *πάλι*: οὕτω λέγουσιν οἱ νῦν ῥήτορες καὶ ποιηταί, δέον μετὰ τοῦ ν *πάλιν*, ὡς οἱ ἀρχαῖοι λέγουσιν.

‘*πάλι* [back/again]: the present orators and poets say (it) like this; one should (say it) with the *nu* (as) *πάλιν*, as the ancients say.’

⁸ **Phryn. Ecl. 14** *ἀποτάσσομαι σοι ἔκφυλον πάνυ*: χρῆ γὰρ λέγειν *ἀσπάζομαι σε*. οὕτω γὰρ καὶ οἱ ἀρχαῖοι εὐρίσκονται λέγοντες, ἐπειδὴν ἀπαλλάττωνται ἀλλήλων.

‘*ἀποτάσσομαι σοι* [I greet/salute you] is exceedingly strange; for it is necessary to say “*ἀσπάζομαι σε* [I farewell you].” For the ancients also said this, whenever they departed from each other.’

⁹ **Phryn. Ecl. 123** *ἡμην*: εἰ καὶ εὐρίσκεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, οὐκ ἐρεῖς, ἀλλ' ἦν ἐγώ.
‘*ἡμην* [I was *imperf.*]; even if it is found among (the works of) the ancients, you do not say it, but rather ἦν ἐγώ [I was].’ *ἡμην* was a Postclassical form, an analogical reanalysis of the older ἦν, a development about which the Atticist lexicographers were not too pleased; cf. a similar sentiment in Moeris (η 2): ἦν Ἀττικοί: ἡμην Ἑλληνες.

Letter to Mandrobius regarding the agent Hierax; BGU VIII 1784; Herakleopolites, Egypt; 64–44 BCE

Μανδρόβη. | Ἰέραξ ὁ παρὰ σ[ο]ῦ συμμείξας ἀπέδωκέ μοι | ἃ ἐγγράφει(ς) ὑπέρ τε τῶν ποταμοφυλάκων | καὶ ἄλλων. \τού/τοις μὲν οὖν (ποταμοφύλαξι) \τουῦ Πτολεμαικοῦ/ | γέγραφα προπέμψαι [[ύμᾱς]] \τὴν οὐραγίαν/ **μέχρι** Ἰερᾶς καὶ \παραδοῦναι/ τοῖς ἀπ[ὸ] τουῦ Τρωίτ[ου], καὶ κάκεινοις δὲ ὅπως |σὺν ὑμῖν γένωντ[αι πρ]ὸς τὸ Χιῆ τουῦ Κυνοπολίτου· ὀρθῶ[ς οὖν ποιήσ]ης τοὺς δηλου|μένους ποτα[μοφύλακα]ς συντάξας | εὐθαρσεῖς ποι[εῖσθαι καμ]άτους, καὶ | ὡς ἂν ἐπὶ τῶ[ν - ca.9 - τόπ]ων γένωνται | ποιῶν[- ca.18 - ἀπα]ύστως | - - - - -

Letter from Dionysius to Nikanor; P. Oxy. Hels. 47a; Oxyrhynchus, Egypt; II CE

Διονύσιος Νικά|νορι τῷ φιλά|τῳ χαίρειν. | παρακαλῶ σε, ἀ|δελφέ, τῷ ἀδε|λφῷ μου Δημη|τρίῳ συνλαβέσ|θαι, **ἄχρι** ἂν τὰ σι|τάρια μετρή|ση. ἐγὼ γὰρ ἔτι | καὶ νῦν ἐπικιν|δύνως ἔχωι. | οἶδας δὲ ὅτι οὐ|κ ἀχαρίστῳ πα|ρέχεις. τὸ δὲ σπου|δαῖόν σου ἐπίστα|μαι. | vac. ? | ἔρρω(σο), φίλτατε. | κα[ὶ] γὰρ ἐγὼ παρῶν | **πάλιν** σοι προσεῖ|χον. vac. ?

(3) εὐχαριστεῖν ≠ χάριν οἶδα/ἔχω

Phryn. Ecl. 10 εὐχαριστεῖν οὐδεὶς τῶν δοκίμων εἶπεν, ἀλλὰ χάριν εἰδέναι.

Moer. γ 35 χάριν σοι ἔχω ἀντὶ τοῦ οἶδα Πλάτων Πρωταγόρα (328d).

Philet. 33 ἀχάριστος καὶ ἀχαριστία συνηθῶς εἰπεῖν. εὐχάριστος δὲ ὁ ἐπίχαρις, οὐχ ὁ ἀποδιδούς τὴν χάριν· οὐδὲ γὰρ εὐχαριστεῖν λέγουσιν, ἀλλὰ χάριν εἰδέναι.

Philet. 264 χάριν ἔχειν καὶ χάριν εἰδέναι, ὁμοίως ἀμφοτέρους χρῶνται.

Poll. 5.141 [ὀνόματα δ'] εὐεργέτης [εὐεργετικός, οὐ γὰρ καὶ εὐποιοητικός, φιλόδωρος δὲ καὶ] εὐχάριστος· ἐπὶ γὰρ τούτου τάττεται τούνομα, καὶ τὸ εὐχαριστεῖν ἐπὶ τοῦ διδόναι χάριν, οὐκ ἐπὶ τοῦ εἰδέναι.

χάριν οἶδα/ἔχω

Letter from Dromon to Zenon (Zenon archive); P. Cair. Zen. III 59426; Memphis, Egypt; 263–29 BCE

Δρόμων Ζήνωνι χαίρειν. τοῖς θεοῖς πᾶσιν **χάριν ἔχομεν**, | εἰ αὐτός τε ὑγιαίνεις καὶ τὰ λοιπά σοι κατὰ λόγον γέγονεν. | ἐρρώμεθα δὲ καὶ αὐτός, καὶ καθότι μοι ἔγραψας τὴν πᾶσαν ἐπιμέλειαν ποιῶμαι ὅπως ἂν **μηθεῖς**¹⁰ ἐνοχλήῃ τοὺς παρὰ σοῦ. | ὡς δ' ἂν ἀναπλέεις ὑγιαίνων, σύνταξόν τι τῶν παρὰ σοῦ | ἀγοράσαι μέλιτος Ἀττικοῦ κοτύλην· χρεῖαν γὰρ ἔχω πρὸς | τοὺς ὀφθαλμοὺς κατὰ πρόσταγμα τοῦ θεοῦ. | εὐτύχει.

Notification of the accession of Nero; P. Oxy. VII 1021; Oxyrhynchus, Egypt; 54 CE

ὁ μὲν ὀφειλόμενος | τοῖς προγόνοις καὶ ἐνφανῆς θεὸς Καῖσαρ εἰς | αὐτοὺς κεχώρηκε, | ὁ δὲ τῆς οἰκουμένης | καὶ προσδοκηθεὶς καὶ ἐλπισθεὶς/ Αὐτοκράτωρ ἀποδέδωκε/ικται, ἀγαθὸς | δαίμων δὲ τῆς οἰκουμένης [ἀρ]χή ἄν/ ||μεγισ|| τε πάντων | ἀγαθῶν Νέρων | Καῖσαρ ἀποδέδεικται. | διὸ πάντες ὀφείλομεν | στεφανηφοροῦντας | καὶ βουθυτοῦντας | θεοῖς πᾶσι **εἰδέναι** | **χάριτας**. (ἔτους) α Νέρωνος | Κλαυδίου Καίσαρος Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ |μη(νός) Νέ(ου) Σεβα(στοῦ) κα.

¹⁰ Cf. **Phryn. Ecl. 153** οὐθεὶς διὰ τοῦ θ, εἰ καὶ Χρύσιππος καὶ οἱ ἄμφ' αὐτὸν οὕτω λέγουσιν, σὺ δὲ ἀποτρέπου λέγειν· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι διὰ τοῦ δ λέγουσιν οὐδεῖς.

‘οὐθεῖς [no one/nobody] with a *theta*: even if Chrysippus and those around him say it this way, you must refrain from saying it; for the ancients say it with a *delta*’.

Letter sent by Philokles to Kapparis (ostrakon); O. Did. 380; Didymoi, Egypt; c. 110–115 CE

side convex

δέξαι ὦν παρὰ τῶ εἰπέος | δέσσµας χράνβης γ καὶ τ(ρ)ω|ξίμων δέσσµην· λυπὸ(ν) ὦν | ἀντιγράψις μοι περὶ τῶ συ | ἔπενψον, εἰ ἔλαβες <ῆ> οὐκ ἔ|λαβες. ἔπενψόν συ πάλλιν | κ(α)ὶ σανδάλια καὶ λάχα|να πλῖστα, κ(α)ὶ ο(ὕ) γρά|φετέ μοι.

side concave

οἶδες ὅτι ο(ὕ)κ ἔπενψον Σπὶν χά|ριν ἀπαιδεύτο(ν) πράγματω ἀλλ|λὰ χάριν σοῦ· τῆς θεοῖς γὰρ | **χάριν ἔχομεν**, οὐδενὸς | χρίζομεν. ὡς ἄρτι¹¹ **εὐχα|ριστο(ῦ)μεν vac.** ?

Since this is chock-full of non-standard orthographies, I include here a standardised version:

side convex

δέξαι οὖν παρὰ τοῦ ἰπέως | δέσµας κράμβης γ καὶ τ(ρ)ω|ξίμων δέσµην· λουπὸ(ν) ὦν | ἀντιγράψεις μοι περὶ τοῦ (= οὔ) συ | ἔπεµψα, εἰ ἔλαβες <ῆ> οὐκ ἔ|λαβες. ἔπεµψά σοι πάλλιον | κ(α)ὶ σανδάλια καὶ λάχα|να πλείστα, κ(α)ὶ ο(ὕ) γρά|φετέ μοι.

side concave

οἶδας (= οἶσθα) ὅτι ο(ὕ)κ ἔπεµψα Σκνίπα χά|ριν ἀπαιδεύτο(ν) πράγματος ἀλλ|λὰ χάριν σοῦ· τοῖς θεοῖς γὰρ | χάριν ἔχομεν, οὐδενὸς | χρήζομεν. ὡς ἄρτι εὐχα|ριστο(ῦ)μεν vac. ?

Letter of Eudaimonis to her daughter Aline; P. Brem. 63; Hermopolis. Egypt; 116 CE

Εὐδ[αι]μονίς Ἀλίνῃ τῇ | θυγατρὶ χαίρειν. | εὐχομαί σε πρὸ πάντων εὐ|καίρως ἀποθέσθαι τὸ βάρος | καὶ λαβεῖν φάσιν ἐπὶ ἄρρε|ν[ο]ς. τῇ κθ ἀνέπλ[ε]υσας καὶ | τ[ῆ] ἐξῆς κατέσπακα. μόγις | ἔλαβον ἀπὸ τοῦ βαφέος τ[ῆ] | ι τοῦ Ἐπεῖφ. συνεργάζομαι | δέ ταῖς παιδίσκαῖς σου κατὰ | τὸ δυνατόν. οὐχ εὐρίσκω | τὰς δυναμένας συνεργάζεσ|θαι ἡμῖν, ἄπ[α(?)]σ[α(?)]ι γὰρ ταῖς ἰδί|αις κυρίαις ἐργάζονται. περι|ώδευσαν γὰρ οἱ ἡμῶν ὄλην | τὴν πόλιν [π]ρο(σ)σπεύδοντες | πλέον μισθόν. ἡ ἀδελφή σου | Σουερούς ἀπέθετο

¹¹ **Phryn. Ecl. 11** ἄρτι ἦξω μηδέποτε εἴπης ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρωχημένου, ἄρτι ἦκω καὶ ἄρτι ἀφικόμην. 'ἄρτι ἦξω [I will (have) come now] said no one ever with a future (verb), but rather, with the present and past: ἄρτι ἦκω [I have come now] and ἄρτι ἀφικόμην [I am coming now].'

τὸ βάρος. | ἔγραψέ μοι Τεεῦς εὐχαριστ[οῦ]|σα ὑμῖν, ὥστε, κυρία, ἔγνω | ὅτι αἱ ἐντολαί
μου μενοῦσι. | πάντα γὰρ τοὺς αὐτῆς κατα|λείψασα συνεζώρησέ σοι. | ἀσπάζεται σε
ἢ μεικρὰ καὶ προσ|καρτ(ερ)εῖ τοῖς μαθήμασι. ἴσθι δὲ | ὅτι οὐ μέλλω¹² θεῶι σχολάζειν, |
εἰ μὴ πρότερον ἀπαρτίσω τὸν | υἱόν μου. εἰς τί μοι ἔπεμψ[ας] | τὰς κ (δραχμάς), ὅτε οὐκ
εὐκαιρῶ; ἤδη | πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχω, ὅτι γυμνή | μενῶ τὸν χειμῶνα. (hand 2) ἔρρωσο.
Ἐπειφ κβ.

(*perpendicular*) (*hand 1*) ἡ γυνὴ Εὐδήμου ἀκείνητός μου ἐστὶν καὶ χάριν ἔχω αὐτῆι.

verso (*hand 3*) Ἀλίνη Χ θυγατρ[ί]

Letter to Epaphroditos (*ostrakon*); *O. Did.* 415; *Didymoi*, Egypt; c. 140–50 CE

[- ca.5 -] *vac.* ? Ἐπαφροδίτῳ τῷ μὴ ἀξίῳ χαίρειν·] | αὐτῆ .[. . .]μων ἢ πίστις.
συνεφώνησες μ[ετ’ ἐ]μοῦ. ἔλαβες [τῆ]ν τειμὴν διὰ Σκηνοῦ ἀδε[λφοῦ] | ἡμῶν ὄντος.
χάριν δὲ ἔχω τοῖς θεοῖς ὅτι | ἡμῶν ἐγένετο Σκαινοῦ· εἰ δὲ μή, ἦρνον καὶ “τὸν |
[χ]αλκὸν διὰ τ[ι]νος] τὴν γνώμην μου οὐκ ἤλαβ[α].” περὶ τῶν δελφακίων ἄλλα ἐπιτέθεικός
μοι. | [π]αρέδωκά σοι περὶ αὐτῶν (δραχμάς) μη καὶ οὐκ ἰσι | [. . . .] . Πρὸ κλου. ἀλλὰ
οἶδα τὴν τύχην μου· | [ἀ]λλὰ νομίζεις με εἶναι ἐν τῇ ἀντλείᾳ | [ε]ἶναι, καὶ οὕτως στρηνειῶν
(εἰς τὴν ἀν|τλ{ε}ῖαν εἶχον· ὧδε οὐκ ἔχω. ἢ οὐκ ἀρέσκ(ε)ι σοι ἦν συμφωνεῖα ἦν ἔχισ |
μετ’ ἐμοῦ ; καλῶς ποιήσας δοὺς | [. . . .] . τὸν χαλκόν. *vac.* ?

¹² **Phryn. Ecl. 313** ἔμελλον ποιῆσαι, ἔμελλον θεῖναι· ἀμάρτημα τῶν ἐσχάτων εἴ τις οὕτω συντάττει· τετήρηται γὰρ ἢ τῷ ἐνεστώτι συνταττόμενον ἢ τῷ μέλλοντι, οἷον “ἔμελλον ποιεῖν”, “ἔμελλον ποιήσειν”· τὰ δὲ συντελικὰ οὐδένα τρόπον ἀρμόσει τῷ ἔμελλον.

‘(I was going to/about to) do, (I was going to/about to) put: a mistake of the highest [kind] if someone arranges that way: for it is observed as either arranged with the present or the future, as (I was about/going to) do, (I was about to/going to) do: these completed things in no way fit (I was going/about to).’ (tr. La Roi, *The Atticist lexica as metalinguistic resource for morphosyntactic change in Post-Classical Greek*, 2022)

Phryn. Ecl. 347 ἔμελλον γράψαι· ἐσχάτως βάρβαρος ἢ σύνταξις αὕτη· ἀορίστῳ γὰρ χρόνῳ τὸ ἔμελλον οὐ συντάττουσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ’ ἤτοι ἐνεστώτι, οἷον “ἔμελλον γράφειν”, ἢ μέλλοντι, οἷον “ἔμελλον γράψαι”.

‘(I was going to) write: this composition is extremely barbaric; for the Athenians do not arrange (I was about/going to) with the aorist tense, but either with the present, as (I was about/going) to write, or the future, as (I was going/about to) write.’ (tr. *ibid.*)

Letter of Rumas to Rumas; P. Euphr. 17; Beth Phouraia, Syria; 232–56 CE

Ρουμας Ρουματι κυρίῳ μου | χαίρειν· θεοῖς εὐχομε ἀπολαβῖν | σε ἐρρω\μένον· οἶδα, κύριε, ὅτι πάνκαλον | πρὸς ἐμὲ ἐποίησες καὶ χάριτας πολλὰς ἔχω ἀπ’ ἐσοῦ καὶ ἀκμήν¹³ οὐδ’εμίαν ἀπ’ αὐτῶν οὐκ ἀπέδωκά | σε τῷ ἐμῷ κυρίῳ· νῦν δέ, ἐὰν θεὸς | θέλη καὶ ζῶμεν καὶ ἀλλήλους | εἶδομεν, πέντ (= πάντ’) ἀπωδώσω εἴ τι ὀφίλω σε καὶ πάνκαλα ἃ ἐποίησες πρὸς | ἐμὲ θεός σε ἀποδώσι· ἄρτι δὲ μελησά\τω σε περὶ Βιθιλαας ἢ θυγάτηρ σου (= τῆς θυγατρός), | πέμψης δ[ὲ αὐ]τὴν μετὰ τοῦ Ἰβνα|ν[. . .]του [Κ]ασιανοῦ οὐετρανοῦ· | κ[ατὰ] τῶν []θεῶν καὶ τῆς σῆς σω[τ]ηρίας, ἐγὼ καλῶς πράσ<σ>ω καὶ το | κ[. . . .] . [. . . .] . [. . . .] οὐκ[. .]ε[. .] . [. . .]|θ[. . . .]σε πέμπω αὐτὸν διὲ (= διὰ) Ἰβνα|ν[. . .] ἄλλα, ἐὰν θε[ὸ]ς θέλη, πέμπω | σ[ε . . .] . δι[ὰ] ἡ[μ]ερ[ῶν] ὀλίγων ἃ \ὀφίλω[σ]ε [ἦ]τοι (δηνάρια) φ[. .] χωρ[ί]ς τόκον αὐτῶν καὶ | ἄλλα (δηνάρια) [χ]υ, ἐπεὶ ἀ[σ]μένως ἐγβένω ἐκίθην· ἐγὼ κ[α]ὶ σὺ καὶ Σαδαλλαθος ση|μίον ἔχισ [ὄ]τι ἐφάγαμεν λο<υ>κανικὰς . : ἐγβ[έ]γω κα[ὶ] ἀφῆκα πρὸς σὲ χα|λινὸν τῷ ἵππῳ· ἄσπασόν μοι Σαδαλλαθην τὸν μ ἀδελφόν μου· μελησά\τω/ ὑμας πεμσε (= πέμψαι) Βιθιλααγ πρὸς ἐμέ· | ἔγραψα ὑμας ἐπιστολὴν ἀπὸ Δυσάριος, | ἐγὼ δὲ εἰς Ρεσσα . . . κατέλυσα. | [ἔρρ]ωσ[ό] μοι (?)

¹³ **Phryn. Ecl. 93** ἀκμήν ἀντὶ τοῦ ἔτι· Ξενοφῶντα λέγουσιν ἄπαξ αὐτῷ κεχρηῆσθαι, σὺ δὲ φυλάττου χρηῆσθαι, λέγε δὲ ἔτι.
 ‘ἀκμήν [still] instead of ἔτι: they say Xenophon once used it, but you beware of using it and say ἔτι.’